

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om avdragbarhet i beskattningen för den medieavgift som betalas på Åland och om skattefrihet för vissa stödåtgärder för naturvård samt vatten- och havsvård

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att bestämmelser om avdragbarhet i inkomstbeskattningen för den medieavgift som betalas på Åland ska tas in i inkomstkattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstkattelagen för gårdsbruk.

Det föreslås dessutom att det i dessa lagar tas in bestämmelser om skattefrihet för vissa stödåtgärder inom naturvården och vatten- och havsvården i enlighet med naturvårdslagen och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021. De bestämmelser som gäller den medieavgift som betalas på Åland tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Bestämmelserna om skattefrihet för de stödåtgärder som används inom naturvården samt vatten- och havsvården tillämpas retroaktivt för skatteåret 2020 till den del stödåtgärderna har genomförts redan 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	7
4.1 De viktigaste förslagen.....	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar	9
6 Remissvar	10
7 Ikraftträdande.....	10
8 Samband med andra propositioner	11
9 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning	11
LAGFÖRSLAG	13
1. Lag om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	13
2. Lag om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk	14
3. Lag om ändring av inkomstskattelagen.....	15
BILAGA	17
PARALLELTEXT	17
1. Lag om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	17
2. Lag om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk	18
3. Lag om ändring av inkomstskattelagen.....	19

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Den medieavgift som betalas på Åland

Samfund vars hemkommun finns i landskapet Åland är inte skyldiga att betala rundradioskatt. Ålands landskapsregering antog den 4 december 2019 en landskapslag, landskapslag om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103) enligt vilken samfund som har sin hemkommun på Åland ska betala en årlig medieavgift till landskapet. Medieavgiften är i sak jämförbar med rundradioskatten. För att likabehandlingen av samfund på Åland och i det övriga landet ska tillgodoses föreslås det att det i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), nedan *näringskattelagen*, och i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) införas bestämmelser om att medieavgiften ska vara avdragbar i beskattningen på samma sätt som rundradioskatten.

Inte heller fysiska personer vars hemkommun finns i landskapet Åland är skyldiga att betala rundradioskatt. Enligt landskapslagen om medieavgift ska den som är allmänt skattskyldig, som har sin hemkommun på Åland och som senast under skatteåret har fyllt 18 år betala medieavgift till landskapet. Enligt 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen (1553/1992) är rundradioskatten för personer inte en avdragbar utgift. Med tanke på likabehandlingen av fysiska personer och för tydlighetens skull föreslås det att bestämmelsen ska utvidgas till att utöver rundradioskatten också gälla medieavgiften.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Miljöministeriet har berett ändringar i naturvårdslagen (1096/1996) och i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004). Bland de föreslagna reformerna finns inrättandet av vissa nya stödssystem för naturvård samt vatten- och havsvård.

De nya stöd som avses i detta lagförslag är sådana som har beretts och lagts fram av miljöministeriet, bl.a. de som avses i det föreslagna nya 1 a kap. i samband med en ändring av naturvårdslagen (RP 116/2020 rd). Det stöd man avser att införa först av dem är stödet för istandsättning och vård av vårdbiotoper. Bestämmelser om stöd för främjande av åtgärder inom vattenvården och havsvården ingår i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (RP 60/2020 rd). Först ut bland dem är det stöd i form av gipsbehandling av jordbruksmark som riktar sig till odlarna.

Lagen om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (507/2020) och statsrådets förordning om stöd för gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025 (510/2020) har trätt i kraft den 1 juli 2020. Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen lämnades till riksdagen den 27 augusti 2020. De närmare bestämmelserna om de olika stödformerna grundar sig på statsrådets förordningar, varav den första gäller istandsättning och vård av vårdbiotoper.

Stöden i fråga är till sin natur sådana som enbart ska utnyttjas inom naturvården och vatten- och havsvården, och stödmottagarna drar i princip inte någon ekonomisk nytta av dem. För att trygga målen för stöden och för att undvika oklarheter föreslås det att dessa stöd ska vara skattefria enligt skattelagstiftningen.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. De frågor som gäller de nya stödåtgärderna inom naturvården och inom vatten- och havsvården har beretts vid miljöministeriet, och finansministeriet och Skattestyrelsen har samarbetat med miljöministeriet i fråga om bedömningen av hur de föreslagna stöden ska behandlas i beskattningshänseende.

Utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om avdragbarhet i beskattningen för den medieavgift som betalas på Åland och om skattefrihet för vissa stödåtgärder för naturvård samt vatten- och havsvård har publicerats på statsrådets webbplats den 23 september 2020 och utkastet till proposition har varit på remiss mellan den 23 september och den 7 oktober 2020. Sammanlagt åtta remissvar inkom, och i samtliga yttrade sig remissinstansen om skattefriheten för stöd för natur- och vattenvård och i fyra av dem dessutom om den medieavgift som betalas på Åland.

Bakgrundsmaterialet till regeringens proposition finns på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt-med-identifieringskod-VM120:00/2020 (på finska).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Medieavgift som betalas på Åland – samfund

Enligt 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen är den rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) en avdragbar utgift för inkomstens förvärvande. Enligt 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstkattelagen för gårdsbruk är den rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt en avdragbar utgift för förvärvande av inkomst av jordbruk.

Rundradioskatt för samfund tas inte ut hos samfund med hemkommun i landskapet Åland. Den landskapslag om medieavgifter som gäller dessa samfund har trätt i kraft den 1 januari 2020 och den tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Medieavgift för samfund ska betalas av samfund med hemkommun på Åland som bedriver rörelse eller lantbruk och vars beskattningsbara inkomst för skatteåret är minst 50 000 euro. Medieavgiften för samfund är 140 euro plus 0,35 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 50 000 euro. Avgiftsbeloppet ska dock vara högst 3 000 euro. Medieavgiften för samfund bestäms på samma grunder och till samma belopp som rundradioskatten för samfund, och den bestäms i samband med inkomstbeskattningen. Medieavgiften redovisas till landskapet Åland. I förslaget till landskapslag (lagförslag 19/2018—2019, avsnitt 6.3) beräknas utifrån beskattningsuppgifterna för 2015 att skatteintäkterna av medieavgiften för samfund sammanlagt kommer att uppgå till cirka 250 000—300 000 euro.

I landskapslagen om ändring av landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (2019:105), där dess 2 § ändrades, föreskrivs det att medieavgiften för samfund ska vara en avdragbar utgift för näringsidkare i landskapets samfundsbeskattning. I landskapslagen om ändring av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (2019:106) föreskrivs det på motsvarande sätt att medieavgiften för samfund ska kunna dras av från inkomst av gårdsbruksverksamhet i landskapets inkomstbeskattning av gårdsbruk.

I inkomstbeskattningen sammanräknas alla beskattningsbara inkomster, och utifrån dem bestäms samfundets inkomstskatt. Också för de åländska samfunden fastställs de beskattningsbara

RP 197/2020 rd

inkomsterna på motsvarande sätt. Inkomstskatten för samfund delas mellan staten och kommunerna på det sätt som föreskrivs i lagen om skatteredovisning (532/1998) i enlighet med de angivna procentandelarna för utdelningen.

Utöver inkomstskatten för samfund är åländska samfund enligt kommunalskattelag (2011:119) för landskapet Åland skyldiga att betala kommunalskatt till landskapet för inkomster som har förvärvats i landskapet och annorstädes. Kommunalskatten på Åland motsvarar till sin storlek den andel av utdelningen som anges i fråga om kommuner i lagen om skatteredovisning. De åländska samfunden befrias från inkomstskatt för samfund eller kommunalskatt på Åland så, att ett samfund av den andel av inkomstskatten för samfund som motsvarar utdelningen till kommunerna bara betalar den andel som motsvarar inkomst som förvärvats i Fastlandsfinland och av den åländska kommunalskatten den andel som motsvarar inkomst som förvärvats på Åland.

Medieavgift som betalas på Åland – fysiska personer

Enligt 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen är rundradioskatten för fysiska personer inte avdragbar i beskattningen. Motsvarande bestämmelse i fråga om den medieavgift som betalas på Åland finns i landskapslagen om ändring av 9 § kommunalskattelagen för landskapet Åland (2019:107). Med tanke på likabehandlingen av fysiska personer oberoende av hemort och för tydlighetens skull föreslås det att bestämmelsen i inkomstskattelagen om att rundradioskatten inte är avdragbar i beskattningen ska utvidgas till att utöver rundradioskatten också gälla medieavgiften.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Miljöministeriet har berett bestämmelser om nya stöd för naturvården samt vatten- och havsvården för att främja skyddet och vården av den biologiska mångfalden i anslutning till propositionen med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen och i enlighet med 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. Det första av de nya stöden är det stöd i form av gipsbehandling av jordbruksmark som kan beviljas med stöd av 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Också naturvårdslagen ska utökas med ett nytt kap. 1 a. Kapitlet innehåller bestämmelser om skydd och vård av den biologiska mångfalden, och med stöd av 6 a § i det nya kapitlet föreslås det att närmare bestämmelser om stöd för iståndsättning och vård av vårdbiotoper får utfärdas genom förordning av statsrådet. Syftet med stödet är att genom iståndsättnings- eller vårdåtgärder befrämja växtlighetens, växtarternas och djurarternas ekologiska status i vårdbiotoperna och bevara och höja vårdbiotopernas landskapsmässiga värden. Stödsystemet enligt naturvårdslagen är ett led i genomförandet av livsmiljöprogrammet Helmi, som ingår i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering.

I regeringens proposition RP 60/2020 rd föreslås det dessutom ändringar av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen som innebär att det fogas ett tillägg gällande stödsystem till 5 § och att det till lagen fogas ett nytt 1 a kap. som innehåller bestämmelser om den rättsliga grunden för stödet. Med stöd av bemyndigandena i förslaget till proposition föreslås det att det ska utfärdas en första tidsbegränsad statsrådsförordning om stödet. Stödsystemet grundar sig på att det i lag finns de grundläggande bestämmelser och de bemyndiganden att utfärda förordning som förutsätts i 80 § i grundlagen och att de bestämmelser som gäller stödformerna utfärdas genom förordning av statsrådet.

Förordningen ska tillämpas på stöd som beviljas i form av spridning av gips på jordbruksmark. Gipsbehandlingen av jordbruksmark är ett led i det program för effektiviserat vattenskydd som

ingår i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. Gipsbehandling av jordbruksmark ingår i åtgärdsprogrammet för havsförvaltningsplanen.

Enligt 29 § i inkomstskattelagen är den skattskyldiges inkomster i pengar eller pengars värde skattepliktig inkomst. Bestämmelser om helt eller delvis skattefria förvärvsinkomster finns i 87—92 c § i inkomstskattelagen. Bestämmelserna i 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk gäller nettoinkomster av jordbruk. Enligt 4 § 1 mom. i lagen utgörs nettoinkomsten av jordbruk under skatteåret av skillnaden mellan den under skatteåret av jordbruket i pengar eller pengars värde erhållna inkomsten och utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande. Också enligt 4 § i näringskattelagen är de inkomster i pengar eller de förmåner med penningvärde som erhållits i näringsverksamheten skattepliktig inkomst. I 6 § i näringskattelagen räknas de inkomster upp som med avvikelse från huvudregeln inte betraktas som skattepliktig inkomst av näringsverksamhet.

Utgångspunkten för det finländska skattesystemet är en omfattande skatteplikt. Att på det sätt som föreslås i denna lag föreskriva om skattefrihet för de nya stöden för naturvård samt vatten- och havsvård, till den del det är fråga om stöd i någon annan form än i pengar, avviker från de allmänna principerna för skattesystemet. Det är dock befogat att göra ett undantag på grund av att sådana stödåtgärder genomförs och bekostas av närings-, trafik- och miljöcentralerna på ansökan av markägaren eller med dennes samtycke. Stödet utgörs av varor och tjänster. Det skulle onekligen bli svårt att fastställa grunden för det värde i pengar och det värdebelopp som i ett sådant fall eventuellt tillkommer markägaren, vilket i praktiken kunde leda till oönskade tolkningssituationer. Med beaktande av de förmodligen relativt små belopp en sådan förmån skulle uppgå till är det för undvikande av osäkra tolkningar motiverat att i detta fall föreskriva att förmånen är skattefria.

3 Målsättning

Den medieavgift som betalas på Åland

Syftet med att i näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk ta in bestämmelser om att samfund får dra av den medieavgift som enligt landskapslagen om medieavgift ska betalas på Åland i beskattningen, samtidigt som det i inkomstskattelagen föreskrivs att fysiska personer inte får dra av medieavgiften i beskattningen, är att allmänt skattskyldiga samfund och fysiska personer i Fastlandsfinland och på Åland ska behandlas på så lika grunder som möjligt oberoende av var de bor. Genom att stifta samfunds betalning av medieavgift som avdragbar strävar man också efter att uppnå en smidigare förvaltning och enklare skatteberäkning i de situationer där man för att undvika dubbelbeskattning räknar ut skattelättnader i inkomstbeskattningen och landskapsbeskattningen för samfund som är skattskyldiga på Åland.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Den i förslaget avsedda skattefriheten för sådana stöd för naturvård eller vatten- och havsvård som beviljas i annan form än pengar syftar till att göra rättsläget tydligare och undvika tolkningar om huruvida en sådan förmån med penningvärde som borde ha betraktats som skattepliktig inkomst eventuellt har beviljats stödmottagaren i vissa marginella fall. Miljöministeriet har gjort den bedömningen att de stöd i form av varor och tjänster som ska beviljas primärt gäller naturvård och vatten- och havsvård, att de åtgärder som utgör grunden för stödet inte syftar till ekonomisk vinning och att åtgärderna i princip inte heller ger stödmottagaren någon annan fördel som kan anses ha penningvärde.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Den medieavgift som betalas på Åland

Det föreslås i propositionen att medieavgiften för samfund ska vara en avdragbar utgift för samfund enligt näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk. Det föreslås att 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen ska ändras genom att ett omnämnande av medieavgift enligt landskapslagen om medieavgift införs i punkten. Det föreslås dessutom att 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska ändras på motsvarande sätt.

Till den del de bestämmelser som gäller kommunalskatt i landskapet Åland i fråga om skatteplikt för inkomster eller avdragsrätt för utgifter skiljer sig från bestämmelserna i näringskattelagen eller inkomstskattelagen för gårdsbruk, måste myndigheterna när kommunalskatt som samfund ska betala på Åland bestäms utgå från den beskattningsbara inkomsten enligt de bestämmelser som gäller kommunalbeskattning på Åland. Den beskattningsbara inkomsten måste också bestämmas separat med avseende på kommunalskatt som ska betalas på Åland och i sådana fall då samfundets medieavgift är avdragbar i kommunalbeskattningen på Åland, men inte i övrigt vid inkomstbeskattningen. Detta leder till extra administrativt arbete för såväl de skattskyldiga som för Skatteförvaltningen. Medieavgiften behandlas därför på annat sätt i skattehänseende än rundradioskatten för samfund, vilket inte kan anses vara önskvärt.

Det föreslås dessutom att medieavgiften för fysiska personer inte ska vara en avdragbar utgift i inkomstbeskattningen. Medieavgiften är en direkt skatt som betalas på inkomst. Utgångspunkten är att skatten inte ska vara avdragbar i beskattningen om den inte uttryckligen är avdragbar enligt lag. Eftersom det i 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen föreskrivs att rundradioskatten inte är avdragbar i beskattningen, är det för enhetlighetens skull ändamålsenligt att utsträcka bestämmelsen om avdragbarhet för rundradioskatten till att också gälla medieavgiften för fysiska personer. Medieavgiften för personer är enligt landskapslagen om ändring av 9 § kommunalbeskattningen för landskapet Åland (2019:107) uttryckligen inte en avdragbar utgift i beskattningen på Åland.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Det föreslås i propositionen att inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk ska ändras så att de stöd som kan beviljas med stöd av 1 a kap. i lagen om vatten- och havsvårdsförvaltningen och det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen ska vara skattefria för stödmottagaren i de fall då stöden beviljas i någon annan form än i pengar.

När dessa former av stöd beviljas är det endast fråga om åtgärder som anknyter till naturvård eller vatten- och havsvård, och avsikten är inte att stödmottagaren ska dra nytta av stöden, utan de ska vara till nytta för naturen och yt- och grundvattnet på ett allmänt plan. Vad de åtgärder som kan beviljas stöd ska omfatta samt målen och grunderna för dem redovisas i de regeringspropositioner som miljöministeriet har berett om stöden (de ovan nämnda RP 60/2020 rd och RP 116/2020 rd).

Det som med avseende på beskattningen är det väsentliga är stödets huvudsakliga karaktär som skyddsåtgärder när det gäller naturvård och vatten- och havsvård, och syftet med dem är inte att ge stödmottagarna själva inkomster eller någon annan fördel eller nytta. Stödet beviljas i form av varor och tjänster. I något enstaka fall kan det till och med hända att stödmottagaren lider ekonomisk skada av stödet, såsom att jordmaterialets kvalitet försämras. Eftersom de situationer

där stödformen kan tillämpas varierar stort, kan det också i enstaka fall förekomma att stödmottagaren blir föremål för något som kan klassificeras som förmån, t.ex. att jordmaterialets kvalitet förbättras. Miljöministeriet har dock gjort den bedömningen att stödmottagaren i den övervägande delen av fallen vare sig lider skada eller drar nytta av stödåtgärderna, utan de är i princip enbart åtgärder som gäller naturvård eller vatten- och havsvård. För att oklara tolkningar ska kunna undvikas med avseende på huruvida stödmottagaren i vissa marginella fall eventuellt har dragit sådan fördel av stödet som vid beskattningen kan tolkas som förmån med penningvärde och därmed som skattepliktig, föreslås det att stödåtgärderna ska vara helt skattefria enligt lag. Det kan annars uppstå tolkningssituationer, inte bara om huruvida stödmottagaren dragit nytta eller haft ekonomisk fördel av stödet, utan också i fråga om beloppet av en sådan fördel eller nytta.

Om mottagandet av en stödåtgärd kan medföra skattepåföljder för markägaren, utan att denne har någon fördel eller nytta av åtgärden, kommer markägarna inte nödvändigtvis att ge sitt tillstånd till åtgärden på grund av skatterisken. Ifall bestämmelser om skattefrihet för stödåtgärderna fanns införda i lag och den skattemässiga behandlingen av dem vore tydlig, skulle någon osäkerhet om hur åtgärderna beskattas inte äventyra uppfyllelsen av syftet med stödsystemet för naturvården samt vatten- och havsvården.

De stöd som kan beviljas i enlighet med det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen består av varor och tjänster som överläts till stödmottagaren. En förutsättning för skattefrihet är att stödet inte betalas ut till stödmottagaren i form av pengar, utan att stödet utgörs av varor eller tjänster. Om en del av stödet skulle betalas ut i pengar, vore denna del av stödet normalt sett skattepliktig inkomst för stödmottagaren, och motsvarande del av de kostnader som stödåtgärderna föranleder på normalt sätt avdragbara i beskattningen. Stöd som utgörs av varor eller tjänster och som enligt den föreslagna lagen är skattefria för stödmottagaren kan eventuellt medföra kostnader för denne, och sådana är inte avdragsgilla i beskattningen.

Stödmottagaren kan vara en privatperson, ett företag eller annat samfund eller ett offentligt samfund, och bestämmelser om skattefrihet för stödet måste därför införas i inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Utifrån de grunder som anförs ovan föreslås det att det till 6 § 1 mom. i näringskattelagen ska fogas en ny 7 punkt, till 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk ett nytt 5 moment och till inkomstskattelagen en ny 92 d § där det ska föreskrivas om skattefrihet för mottagaren av sådana stöd för skydd och vård av den biologiska mångfalden som avses i det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och sådana stöd för främjande av åtgärder inom vattenvården och havsvården som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen i sådana fall då stödet inte betalas ut i pengar.

Inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk hör till finansministeriets förvaltningsområde, medan naturvårdslagen och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och de statsrådsförordningar som med stöd av de lagarna utfärdats om stödåtgärder för natur- och vattenskyddet hör till miljöministeriets förvaltningsområde. I de bestämmelser som föreslås i propositionen föreskrivs det att de stödåtgärder som avses i det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska vara skattefria. Miljöministeriet ska alltid bereda bestämmelserna i de separata statsrådsförordningar som med stöd av 1 a kap. i de nämnda lagarna får utfärdas om de nya stödåtgärderna. För närvarande gäller skattefriheten sådana stöd som beviljas i enlighet med statsrådets förordning om gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020–2025 och sådana stöd som be-

viljas i enlighet med den statsrådsförordning om stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper som är under beredning. Vid bedömningen av grunderna för skattefrihet för de planerade stödåtgärderna har miljöministeriet samarbetat med finansministeriet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna när det gäller den medieavgift som betalas på Åland

Att medieavgiften för samfund blir avdragbar i beskattningen har inte någon betydande inverkan på intäkterna av samfundsskatten. En del av effekterna av avdragen kommer dessutom att gälla kommunalskatten på Åland, vilket gör att minskningen av intäkterna av samfundsskatten på grund av den föreslagna avdragbarheten kommer att bli mycket liten. Att medieavgiften för fysiska personer enligt de föreslagna bestämmelserna inte är avdragbar i beskattningen ändrar inte det rådande rättsläget och förslaget har i detta avseende inte några ekonomiska konsekvenser.

Att medieavgiften för samfund blir avdragbar i beskattningen kommer enligt bedömningar att underlätta myndigheternas arbete och minska den administrativa bördan i situationer där de för att undvika dubbelbeskattning beräknar skattelättnader i fråga om inkomstskatt och landskapskatt för samfund som är skattskyldiga på Åland. Förslaget har därmed positiva konsekvenser för myndigheterna.

Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna av skattefrihet i fråga om vissa stöd för naturvården samt vatten- och havsvården

Att det föreskrivs i lag att de aktuella stöden ska vara skattefria bedöms inte ha några konsekvenser för statens skatteintäkter, eftersom stöden endast i mycket sällsynta fall, om ens någonsin, kan anses ge upphov till sådana förmåner med penningvärde som är skattepliktiga. Att stöden blir skattefria har därför inte några skattemässiga konsekvenser. Förslaget anses dock ha konsekvenser i form av ett tydligare rättsläge, vilket bedöms inverka sporrande på aktörerna och få dem att ansöka om stöden i och med att skattepåföljderna är entydiga och till fördel för den som ansöker om stöd. Att rättsläget förtydligas bedöms vara av avgörande betydelse för i vilken omfattning stöden verkställs och vilka resultat som uppnås med hjälp av stöden.

5 Alternativa handlingsvägar

Ett alternativ till den föreslagna skattefriheten för stöden vore att låta bli att ta in de föreslagna ändringarna i skattelagarna, vilket skulle innebära att stöden betraktades som beskattningsbar inkomst för mottagaren. Eftersom båda de stödformer som är aktuella ska erbjudas stödmottagarna i form av varor eller tjänster och inte i pengar och därmed inte ge mottagarna någon förmån med penningvärde, skulle någon beskattningsbar inkomst inte uppstå under just några omständigheter. Om stöden inte uttryckligen skulle föreskrivas vara skattefria, kunde det uppstå problem vid tolkningen av huruvida stödmottagaren eventuellt fått någon fördel som kan jämföras med en förmån med penningvärde som i så fall borde betraktas som skattepliktig inkomst. För undvikande av att tolkningsproblem uppstår om eventuella skattepliktiga förmåner och deras belopp ansågs det i samband med beredningen att det är mer ändamålsenligt att föreskriva att de stöd som beviljas i enlighet med det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska vara skattefria.

6 Remissvar

Remissvar har lämnats av Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Skattebetalarnas Centralförbund rf, MTK-Varseinai-Suomi ry, miljöministeriet, Skatteförvaltningen, jord- och skogsbruksministeriet, Centralhandelskammaren och Ålands landskapsregering. Dessutom meddelade Finlands näringsliv rf samt Företagarna i Finland rf att de inte har något att yttra i frågan.

Den medieavgift som betalas på Åland

Till den del propositionen gäller den medieavgift som betalas på Åland yttrade sig Skattebetalarnas Centralförbund rf, Skatteförvaltningen, Centralhandelskammaren och Ålands landskapsregering. Lagförslaget ansågs vara motiverat med avseende på en likvärdig behandling av de skattskyldiga och understöddes enhälligt.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Samtliga remissinstanser kommenterade den del av propositionen som gäller skattefrihet för stöd för naturvård och vatten- och havsvård. Förslaget i propositionen understöddes enhälligt också i fråga om skattefriheten för stöden.

I flera av remissvaren underströks det att det retroaktiva ikraftträdande för skattefriheten som föreslås i propositionen är viktigt till den del stödåtgärder har genomförts redan under 2020. Miljöministeriet hänvisade i sitt remissyttrande också till jord- och skogsbruksutskottets utlåtande JsUU 17/2020 rd, där vikten av ett retroaktivt ikraftträdande har betonats för att skattefriheten ska kunna tillämpas på de berörda stöden redan från början. Miljöministeriet hänvisade också till miljöutskottets betänkande MiUB 7/2020 rd, enligt vilket det är motiverat att föreskriva att stöden ska vara skattefria för att på så sätt undanröja eventuella oklarheter i situationer där syftet med stödssystemet är att främja skyddet av naturen på ett sätt som i genomsnitt inte främjar stödmottagarens ekonomiska verksamhet.

Motiveringen och konsekvensbedömningen i propositionen har preciserats utifrån remissresponsen.

7 Ikraftträdande

De förslag till lagar som ingår i denna proposition föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Det föreslås att lagarna ska tillämpas vid beskattningen på det sätt som anges nedan.

Den medieavgift som betalas på Åland

De föreslagna bestämmelserna i 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen, 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen och 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2021.

Skattefrihet för vissa stöd för naturvård samt vatten- och havsvård

Den föreslagna 92 d § i inkomstskattelagen och de föreslagna ändringarna i 6 § 1 mom. i näringskattelagen och 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska tillämpas på de stödåtgärder som avses i de nämnda bestämmelserna tidigast från den tidpunkt då de bestämmelser i lag eller de statsrådsförordningar som gäller stödåtgärderna har trätt i kraft och stödåtgärder genomförs.

Lagen om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och statsrådets förordning om stöd för gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025, som är den första statsrådsförordningen om stödformen i fråga, har trätt i kraft den 1 juli 2020. Det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och den första statsrådsförordning som planeras bli utfärdad med stöd av den, statsrådets förordning om iståndsättning och vård av vårdbiotoper, avses träda i kraft hösten 2020.

I den utsträckning de stödåtgärder som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen och de separata statsrådsförordningar om stöd som utfärdas i enlighet med bemyndigandet i kapitlet eller de stödåtgärder som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och de separata statsrådsförordningar om stöd som utfärdas i enlighet med bemyndigandet i det kapitlet genomförs redan under 2020, ska de föreslagna lagarna till denna del tillämpas redan i beskattningen för 2020. Den första stödåtgärden bland dem, gipsbehandling av jordbruksmark, utgör stöd för vattenvård och havsvård.

8 Samband med andra propositioner

De ändringar som föreslås i 92 d § i inkomstskattelagen, 6 § 1 mom. i näringskattelagen och 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk och som gäller skattefrihet för iståndsättning och vård av vårdbiotoper är beroende av att det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och den statsrådsförordning om iståndsättning och vård av vårdbiotoper som enligt planerna ska utfärdas med stöd av bemyndigandet i kapitlet träder i kraft som planerat. Om stödbestämmelserna inte genomförs som planerat, finns det inte heller något behov av att föreskriva om skattefrihet för stödet. Om det aktuella stödet genomförs på ett sätt som till sitt innehåll väsentligt skiljer sig från det som nu föreslagits, måste den skattemässiga behandlingen och grunderna för den samt det eventuella behovet av skattefrihet för stödet bedömas på nytt.

9 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Vid beredningen av propositionen har det ansetts vara nödvändigt att bedöma det retroaktiva ikraftträdandet av förslaget om skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet utifrån 81 § i grundlagen, eftersom förslaget innebär att en skattelag i detta avseende kommer att träda i kraft retroaktivt.

I 81 § 1 mom. i grundlagen anges att det ska föreskrivas om statsskatt genom lag, och lagen ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Grundlagen innehåller dock inte något allmänt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Grundlagsutskottet har ansett, bl.a. i sitt utlåtande GrUU 1/2009 rd, att ”man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Oavsett detta kan sådana särdrag vara kopplade till enskilda fall att det inte är direkt konstitutionsstridigt att anta retroaktiv skattelagstiftning.” Grundlagsutskottet har i allmänhet ansett att skattelagarna trots det innefattar ett berättigande att förlita sig på att den lagstiftning som gäller väsentliga rättigheter och skyldigheter i fråga om skattskyldigheten är så pass konstant att frågor av denna typ inte kan regleras på ett sätt som orimligt skulle försvaga den skattskyldiges rättsliga ställning. Också i sitt utlåtande GrUU 3/1998 rd har grundlagsutskottet ansett att retroaktiv skattelagstiftning ska kunna godtas då det är fråga om en åtgärd som förbättrar den skattskyldiges ställning. ”Utan att i desto vidare bemärkelse ta ställning till retroaktiva skattelagar på grund av författningsrätten, grundlagsutskottet anses att det inte finns något konstitutionellt hinder för att föreskriva om en retroaktiv skattelättnad i en allmän lag.”

RP 197/2020 rd

Grundlagsutskottet har bl.a. i sitt utlåtande GrUU 39/2006 rd och GrUU 56/2005 rd påpekat att bestämmelser som ingriper i egendomsskyddet måste bedömas med avseende på att avtalsparternas rättsliga ställning inte får försämrats orimligt mycket. I sitt utlåtande GrUU 39/2006 rd konstaterar utskottet dessutom att konsekvenserna av det lagförslag som bedöms enbart skulle vara positiva för gäldenären, och att en ändring av räntenivån på förslaget sätt därför inte stöter på några problem med tanke på egendomsskyddet.

Det föreslås i denna proposition att skattefriheten för vissa stöd för natur- och vattenskyddet ska tillämpas retroaktivt redan i beskattningen för skatteåret 2020. Med hänvisning till de utskottsutlåtanden som redovisas ovan kommer den föreslagna skattefriheten för stöd för natur- och vattenskyddet inte att försvaga de skattskyldigas rättsliga ställning i något avseende, utan tvärtom förbättra den. Därmed anses inte en retroaktiv tillämpning av skattefriheten för stöden utgöra något problem med avseende på 81 § i grundlagen. Dessutom kunde skattefriheten, om den inte tillämpas retroaktivt, försätta stödmottagarna i en ojämlig ställning med hänsyn till tidpunkten för mottagandet av stödåtgärden, vilket inte heller kan anses önskvärt. En retroaktiv tillämpning av skattefriheten har bedömts vara motiverad och ändamålsenlig för att målen för stöden för natur- och vattenskyddet ska kunna tryggas också till den del man hunnit genomföra stödåtgärder redan under 2020 och innan ändringarna i skattelagarna har trätt i kraft.

Utifrån denna bedömning föreslås det att lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 § 1 mom. 6 punkten och 8 § 1 mom. 19 punkten, sådana de lyder, 6 § 1 mom. 6 punkten i lag 1077/2008 och 8 § 1 mom. 19 punkten i lag 788/2016, samt
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1077/2008 och 456/2015, en ny 7 punkt som följer:

6 §

Skattepliktig inkomst är inte

6) bostadsrättsavgift som avses i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990),
7) stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vatten-
vårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av
varor eller tjänster.

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt
(484/2012) samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen om me-
dieavgift (Ålands författningssamling 2019:103),

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 6 § 1 mom. 7 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020.
Lagens 8 § 1 mom. 19 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

2.

Lag

om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 6 § 1 mom. 14 punkten, sådan den lyder i lag 491/2012, samt
fogas till 4 §, sådan den lyder i lagarna 718/1990, 1541/1992 och 1571/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

4 §

Som skattepliktig inkomst av jordbruket betraktas inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

6 §

Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra:

14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 4 § 5 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 6 § 1 mom. 14 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

3.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 8 mom., sådant det lyder i lag 489/2012, samt
fogas till lagen en ny 92 d § som följer:

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) och den medieavgift för personer som avses i landskapslagen om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103) är inte en avdragbar utgift.

4 kap.

Skatteplikt för förvärvsinkomst

92 d §

Vissa stöd för naturvård och för vatten- och havsvård

Skattepliktig inkomst är inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 31 § 8 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Lagens 92 d § tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020.

RP 197/2020 rd

Helsingfors den 29 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Matti Vanhanen

1.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 § 1 mom. 6 punkten och 8 § 1 mom. 19 punkten, sådana de lyder, 6 § 1 mom. 6 punkten i lag 1077/2008 och 8 § 1 mom. 19 punkten i lag 788/2016, samt *fogas* till 6 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1077/2008 och 456/2015, en ny 7 punkt som följer:

Gällande lydelse

6 §

Skattepliktig inkomst är inte

6) bostadsrättsavgift som avses i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990).

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012),

Föreslagen lydelse

6 §

Skattepliktig inkomst är inte

6) bostadsrättsavgift som avses i lagen om bostadsrättsbostäder (650/1990),

7) *stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.*

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) *samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103),*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 6 § 1 mom. 7 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 8 § 1 mom. 19 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

2.

Lag

om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 6 § 1 mom. 14 punkten, sådan den lyder i lag 491/2012, samt
fogas till 4 §, sådan den lyder i lagarna 718/1990, 1541/1992 och 1571/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Föreslagen lydelse

4 §

Som skattepliktig inkomst av jordbruket betraktas inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

6 §

Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra:

14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012).

6 §

Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra:

14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) *samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103).*

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 4 § 5 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 6 § 1 mom. 14 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.*

3.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 8 mom., sådant det lyder i lag 489/2012, samt
fogas till lagen en ny 92 d § som följer:

Gällande lydelse

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) är inte en avdragbar utgift.

Föreslagen lydelse

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) *och den medieavgift för personer som avses i landskapslagen om medieavgift (Ålands författningssamling 2019:103)* är inte en avdragbar utgift.

4 kap.

Skatteplikt för förvärvsinkomst

92 d §

Vissa stöd för naturvård och för vatten- och havsvård

Skattepliktig inkomst är inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 31 § 8 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Lagens 92 d § tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020.
